

Танцура Л. М., Пилипець О. Ю., Третьяков Д. В., Танцура Є. О.

ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України» (м. Харків),
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (м. Харків)

Вплив пандемії COVID-19 на надання медичної допомоги дітям з епілепсіями

Актуальність досліджень впливу пандемії COVID-19 на стан здоров'я дітей з епілепсіями та різні сфери життєдіяльності їх родин зумовлена, по-перше, особливостями самої пандемії (її тривалість, хвилеподібний характер, пов'язані з нею обмежувальні заходи, наслідки перенесеної коронавірусної інфекції з боку різних органів і систем), а по-друге, характеристиками епілепсії як хронічного захворювання, яке потребує безперервного, тривалого лікування і постійного міцного контакту з лікарем.

Це дослідження є продовженням роботи, виконаної співробітниками відділу дитячої психоневрології та пароксизмальних станів в травні 2020 року, тобто в період після дії жорстких протиепідемічних заходів.

Матеріал досліджування зібрано за допомогою *online* анкетування батьків дітей з епілепсіями в період «розпалу» пандемії (2021 рік). Для збору даних використано спеціально розроблену анкету, що містить 75 запитань щодо різних сфер життя родин і стану пацієнтів. Отриману інформацію оброблено з використанням методів математичної статистики.

Ми отримали відповіді 107 батьків дітей з епілепсіями (63 хлопчики, 44 дівчинки віком від 1 до 18 років). У 89,72 % випадків анкету заповнювала матір пацієнта. В дослідження увійшли 52 дитини з нападами, що повторювалися, та 55 дітей з різної тривалості ремісіями нападів. У 91 дитини (85,05 %) частота нападів в період пандемії не змінилася, у 6 (5,61 %) зменшилася, у 10 дітей (9,35 %) напади почастишали,

за цими показниками достовірних відмінностей порівняно з даними 2020 року не виявлено. На момент проведення опитування 9 пацієнтів (8,41 %) перенесли коронавірусну інфекцію.

Зафіксовано низку відмінностей щодо організаційних питань. Зокрема, 2021 року 86,92 % респондентів (проти 69,17 — 2020 року, $p < 0,01$) відзначили, що їхні і діти і далі отримували потрібну медичну допомогу в повному обсязі. 2021 року діти достовірно частіше (65,42 % проти 18,05 %, $p < 0,001$) відвідували медичний заклад, в якому спостерігаються. Дещо вищою 2021 року була оцінка батьками якості надання допомоги, зокрема «відмінно» її оцінили 57,01 %, проти 43,61 %, $p < 0,05$. Однак, незважаючи на ці відмінності, 89,72 % батьків 2021 року (2020 року — 88,72 %) повідомили, що знайшли задовільний контакт з лікарем, зокрема — з використанням сучасних засобів зв'язку.

Стосовно забезпечення протиепілептичними препаратами, отримано близькі показники (31,78 % 2020 року і 30,10 % 2021 року) щодо проблем з придбанням ліків в аптечній мережі. Водночас складнощі з отриманням препаратів за бюджетний коштом 2021 року зафіксовано значно частіше (у 56,31 % проти 33,33 %, $p < 0,001$).

Висновок. Отже, підтверджено можливість забезпечення достатнього рівня надання допомоги дітям з епілепсіями в період тривалої пандемії, водночас з цим зберігається значення прямого контакту з лікарем.